

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр заочної, дистанційної та вечірньої форм навчання
Кафедра управління імені Олега Балацького

Шифр _____

Наказ ректора про
затвердження теми

„До захисту допускається”
завідувач кафедри
_____ Ігор РЕКУНЕНКО

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

**Механізми публічного державного управління в системі податкової служби
України**

за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Здобувач вищої освіти *Ковалішина Юлія Олександрівна* *гр. ПУз-82с*

Подається на здобуття освітнього ступеня бакалавр.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело Ковалішина Ю.О

Науковий керівник к.е.н., доцент Мирошніченко Юлія Олександрівна
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали)

Суми – 2022

Анотація

Робота присвячена дослідженню механізму публічного державного управління в системі податкової служби України. У першому розділі проведено аналіз теоритичних аспектів механізмів публічного державного управління. У другому розділі досліджено механізм публічного державного управління в системі податкової служби України. У третьому розділі розроблено шляхи вдосконалення державного управління податковою службою України.

РЕФЕРАТ

Структура й обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг бакалаврської роботи становить 35 сторінок, у тому числі 3 рисунки.

Актуальність роботи. Необхідність побудови ефективної державної податкової політики, недостатня розробленість її теоретичних засад та недосконалість адміністративно-правового регулювання зумовлюють актуальність поглиблених і комплексних досліджень.

Мета кваліфікаційної роботи: дослідження механізму публічного державного управління в системі податкової служби України та розробка шляхів його вдосконалення.

Об'єкт дослідження: сукупність соціально-економічних відносин, що виникають у процесі публічного управління в системі податкової служби України. *Предмет дослідження:* теоретично-методичне та практичне дослідження механізму публічного державного управління в системі податкової служби України.

Методи дослідження. Достовірність та аргументованість отриманих наукових результатів дослідження досягалися за рахунок використання комплексу методів наукового пізнання, зокрема: загальнонаукового, загальнофілософського та спеціального методів.

Інформаційно-емпірична база. Дослідження складається з політико-правової публіцистики, проектів нормативно-правових актів, довідників, статистичних матеріалів, узагальнень.

Ключові слова: податкова служба України, державне управління, публічне управління.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ	6
1.1 Сутність механізму державного публічного управління	6
1.2 Особливості публічного управління в державних органах.....	8
РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	12
2.1 Регулювання діяльності Державної податкової служби України.....	12
2.2 Особливості механізму публічного управління Державною податковою службою України	13
2.3 Запобігання корупції в Державній податковій службі України	16
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ	22
3.1 Процес модернізації Державної податкової служби України.....	22
3.2 Модернізація інформаційної системи Державної податкової служби України	27
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	32

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Основним завданням усіх перетворень є створення економічного суверенітету, що дозволить стати повноцінним суб'єктом Європейського економічного простору. Вирішення цієї проблеми полягає у розв'язанні багатьох організаційно-правових проблем, зокрема створення нової моделі державної податкової політики.

У рамках економічної політики держави формування нової моделі податкової політики потребує наукових підходів та розробки відповідних правових основ, на яких здійснюватиметься той чи інший вид діяльності. Тому в сучасних умовах дуже важливим є вивчення та розробка підходів до формування оновленої моделі податкової політики на основі змін ідеології держави та пріоритету державної податкової служби.

Питання формування та реалізації податкової політики досліджували багато вітчизняних науковців, зокрема: В. А. Андрущенко, В. Т. Білоус, О. Д. Василик, Л. В. Воронова, Р. О. Гаврилюк, Д. О. Гетманцев, О. М. Десятник, Л. М. Касьяненко, І. М. Коновалова, М. П. Кучерявенко, О. А. Лукашева, Л. А. Савченко, А. А. Нечай, А. М. Новицький, П. С. Пацурківський, М. О. Перепелиця, Т. О. Проценко, В. О. Яговкіна та інші. Україна, як держава, систематично переживала радикальні політичні, економічні і соціальні зміни, що відбуваються під впливом військових конфліктів, інтеграції та глобалізації, особливо актуальним і перспективним є аналіз і розробка принципово нових підходів до державного управління податкової політики.

Необхідність побудови ефективної податкової політики та визначення сутності, форм і методів державної служби, недостатня розробленість її теоретичних засад та недосконалість адміністративно-правового регулювання зумовлюють актуальність поглиблених і комплексних досліджень.

Мета кваліфікаційної роботи: дослідження механізму публічного

державного управління в системі податкової служби України та розробка шляхів його вдосконалення.

Об'єкт дослідження: сукупність соціально-економічних відносин, що виникають у процесі публічного управління в системі податкової служби України. *Предмет дослідження:* теоретично-методичне та практичне дослідження механізму публічного державного управління в системі податкової служби України.

Методи дослідження. Для виконання поставлених завдань використовуються *методи* порівняння, аналізу, синтезу та узагальнення.

Інформаційна та емпірична база дослідження складається з політико-правової публіцистики, нормативно-правових актів, довідників, статистичних матеріалів, узагальнень практичної діяльності Державної податкової служби України.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

1.1 Сутність механізму державного публічного управління

Оскільки будь-який уряд реалізується через використання механізмів управління, виходячи з визначення державного управління, ми розглядатимемо механізм державного публічного управління як сукупність механізмів державного управління, механізмів управління органів місцевого самоврядування (механізмів самоврядування) та механізмів державного управління і адміністрування та участі громадськості.

В.Д. Бакуменко в енциклопедичному словнику державного управління зазначено, що сьогодні аспект взаємодії держави та громадянського суспільства в державному публічному управлінні є дуже важливим на відміну від традиційного бачення державного управління як організації та регулювання впливу держави на суспільне життя з метою організації, підтримки чи трансформації. Тобто це свідчить про трансформаційні процеси в державному управлінні, а саме про перехід до державного публічного управління, а також про такі особливості, притаманні державному управлінню.

Але якщо таке визначення існує в державному управлінні, то в державному публічному управлінні воно не повною мірою характеризує механізми державного управління, тому що вони набагато більш актуальні для суспільства, ніж просто виконавча влада. [10].

О.І. Білик визначає механізм державного управління як оптимальне поєднання принципів, властивих товарному виробництву та цілеспрямована політика державного регулювання економічних процесів. Державне регулювання та державно-приватне партнерство доповнюють ринковий

механізм, які разом становлять основу макроекономічних стратегій економічного розвитку країни в цілому, окремих регіонів і громад [20].

Тому необхідно розглядати механізми державного публічного управління, оскільки вони відображають сучасний стан. як теоретично, так і на практиці.

Щодо ототожнення механізму державного управління та механізму державного публічного управління, то слід зазначити, що у вітчизняній системі механізм державного управління формується на основі механізму державного публічного управління та включає всі його складові, але більш досконалий. Ці відмінності необхідно враховувати для подальшої характеристики поняття та його складових.

Механізми державного управління є невід'ємною частиною системи державного управління, оскільки впливають на вплив факторів, що впливають на суб'єктів системи. Оскільки система державного управління спрямована на максимальне залучення людей, більшість механізмів державного управління спрямовані на досягнення цих цілей.

О.Ю. Оболенський та О.С. Борисевич у своїх роботах визначають такі види механізмів державного управління [10]:

- економічні (механізми державного управління, такі як банківська справа, фінанси, інвестиції, інновації, кредит, податки, страхування);
- мотивація (набір командного керівництва, які мотивують державних службовців працювати дуже ефективно);
- організаційні (цілі, суб'єкти управління);
- політичні (механізми формування фінансової, промислової політики тощо);
- юридичні (Закон, Положення, Закон та інструкції, Інструкції та ін.

Забезпечення плідної співпраці органів державної влади з місцевою автономією сьогодні є вдосконаленням адміністративної системи України, оскільки існує багато проблем, пов'язаних із перетином цих функціональних сфер на рівні місцевого самоврядування, що є дуже важливою місією. Вони

представляють. Ці механізми мають бути достатньо гнучкими, щоб вирішувати різноманітні проблемні ситуації. Це усуває необхідність постійної зміни залежно від ступеня конфлікту між різними та місцевими органами влади.

1.2 Особливості публічного управління в державних органах

Система державних установ України — це встановлена Конституцією України сукупність органів державної влади та місцевого самоврядування, яка захищає права, свободи, законні інтереси громадян, вирішує питання соціально-економічного та культурного розвитку. Відповідно до положень Конституції України ця система поділяється на такі ланки [9]:

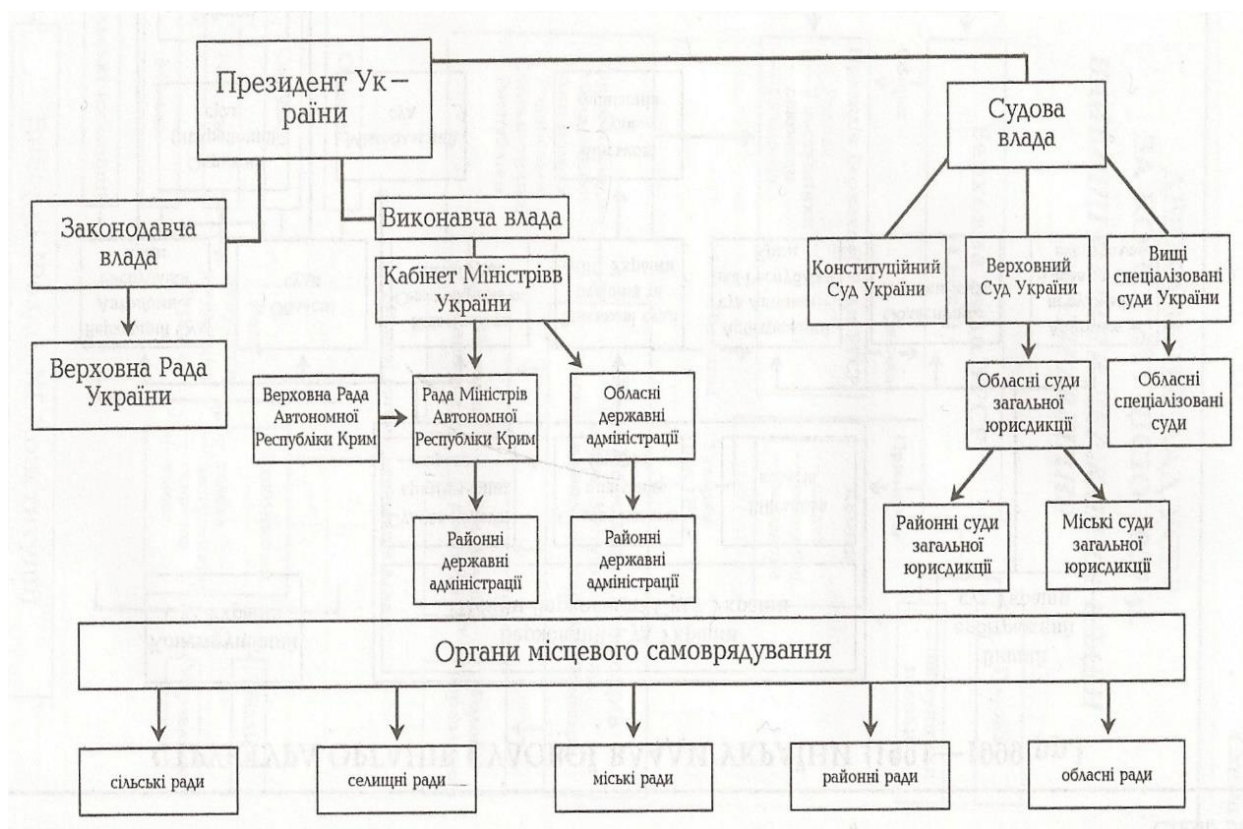

Рисунок 1.1 – Система органів державної влади

Орган державної влади є складовою частиною державного апарату, який бере участь у виконанні функцій держави, виступає від його імені, має

державні повноваження, відповідну компетенцію та структуру, застосовує властиві йому організаційно-правові форми діяльності. .

Єдину державну владу здійснює державний апарат, який є системою державних органів. У рамках цієї системи виділяють три основні підсистеми гілок влади: законодавчу, виконавчу та судову. Основою такої структурної структури державного апарату є функціональна диференціація державної влади. Зазвичай цю функціональну диференціацію пояснюють як відокремлення праці від державного управління [9].

Однак із ускладненням завдань, що стоять перед суспільством і державою, ускладнюються державний апарат і подальша спеціалізація державних органів, з'являються нові органи, які не належать до жодної з основних гілок влади. До таких органів належать Конституційний Суд, Прокуратура, Рахункова палата, виборчі комісії тощо, функції яких спрямовані на державний механізм, спрямований на забезпечення його оптимального функціонування в рамках Конституції та законів країни.

Орган місцевого самоврядування — це орган територіальної громади (територіальної громади), яким він утворений і перед яким несе відповідальність за належне здійснення своїх повноважень.

На систему місцевого самоврядування, на відміну від системи державних органів, не поширюється принцип поділу влади. Однак це не виключає їх функціонального та компетентнісного розрізнення.

Рисунок 1.2 – Складові системи місцевого самоврядування

Виходячи з вищезазначеного, завданнями державного управління є:

- по-перше, забезпечення виконання законів і нормативних актів;
- по-друге, виконання великого обсягу робіт з надання різноманітних послуг населенню (адміністративних, дорадчих, організаційних, муніципальних, соціальних тощо).

Внутрішні суперечності притаманні системі місцевого самоврядування, яка є формою самоорганізації жителів таких адміністративно-територіальних одиниць, як область, район, місто, район у місті, село, але влада забезпечується та регулюється державою та її законодавством.

Забезпечення плідної співпраці органів державної влади з системою місцевого самоврядування є дуже важливим завданням для вдосконалення системи державного публічного управління в Україні, оскільки сьогодні існує багато проблем, пов'язаних із перетином їх функціональних сфер на місцевому рівні.

Виходячи з цього, до механізмів державного публічного управління системами суб'єктів владних повноважень належать державні механізми державного публічного управління, механізми державного публічного управління (рис. 1.1). [6].

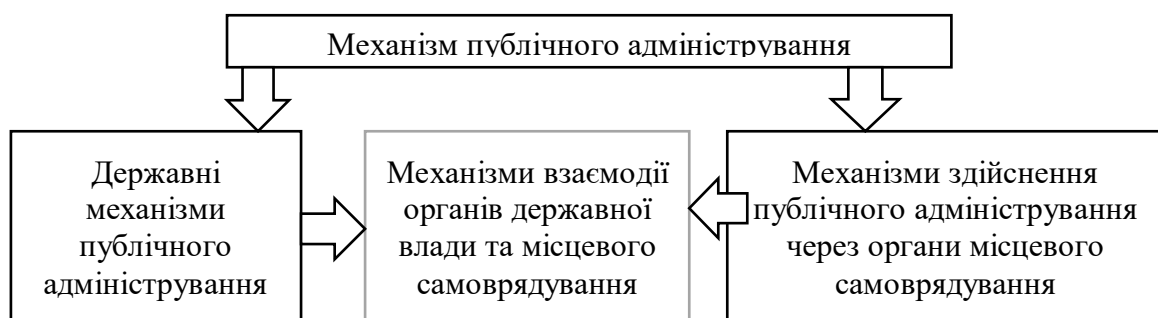

Рисунок 1.3 – Механізми публічного адміністрування за видами владних суб'єктів

При побудові державних механізмів державного публічного управління, механізмів управління розвитком регіонального та районного соціально-економічного комплексу країни через органи місцевого

самоврядування необхідно враховувати сучасні тенденції децентралізації та можливі зміни в законодавстві про місцеве самоврядування та механізми взаємодії влади та місцевого самоврядування.

Сучасний механізм державного публічного управління — це структура системи державного управління, яка відповідає чинному законодавству, наявним зв'язкам між її підсистемами та всіма їх складовими органами, а також особливостям державного публічного управління та взаємодії між його елементами [6].

Отже, особливістю публічного управління державними органами є те, що вони виконують функції державного апарату, відповідно до наданих згідно законодавства України, повноважень, для забезпечення повноцінного функціонування країни.

РОЗДІЛ 2 ДОСЛІДЖЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

2.1 Регулювання діяльності Державної податкової служби України

Регулювання органів державної влади, одним із результатів якого є створення Державної податкової служби України, зумовлює необхідність розробки нових підходів до організації її діяльності та нормативного забезпечення. Одним із шляхів досягнення цієї мети є позиціонування Державної податкової служби України як ефективного адміністратора податкових платежів, ефективність якого вимірюється продуктивністю бюджету та підвищенням рівня податкового обслуговування платників податків.

Нормативно-правове регулювання ДПС України ґрунтується на низці нормативно-правових актів, зокрема: Конституції України, Європейських договорах України, затверджених Верховною Радою України, законах України, актах Державної податкової служби України, указів Президента України та Кабінету Міністрів України. У демократичному суспільстві права людини вважаються найвищою соціальною цінністю, а їх забезпечення - основною функцією держави. Це держава, в якій засоби правового захисту фактично забезпечують максимальну реалізацію захисту та захисту основних прав людини [16].

Правовою основою ДПС є європейські нормативні акти, ратифіковані в установленому порядку. Конституція України (ст. 9) проголошує, що наша держава визнає пріоритет загальнолюдських цінностей, поважає загальновизнані принципи міжнародного права. Чинні міжнародні договори, затверджені Верховною Радою України, є частиною національного законодавства України та є обов'язковими для виконання державними

органами, юридичними та фізичними особами. Ця норма також відображена в Законі України «Про міжнародні договори України».

Наступною складовою нормативно-правової бази Державної податкової служби України є законодавство. До цієї групи законодавчих актів слід віднести Закони України.

Важливими є нормативно-правові акти Державної податкової служби України з питань, що безпосередньо стосуються порядку проходження державної служби, у тому числі накази Державної податкової служби України

Отже, регулювання діяльності Державної податкової служби України здійснюється низкою нормативно – правових актів, які включають, як державне законодавство так і внутрішні документи податкової служби.

СТАРТ РОБОТИ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ	
Травень 2019	ДПС зареєстровано як юридичну особу публічного права
червень - серпень	Створено 25 головних управлінь в областях та м. Києві, Офіс великих платників податків, Інформаційно-довідковий департамент.
серпень	Офіційно розпочато виконання ДПС своїх функцій відповідно до розпорядження Уряду від 21.08.2019 №682-р та виконання повноважень її територіальними органами
серпень - грудень	Перехід функції адміністрування податків від ДФС до ДПС відбувся у максимально короткі терміни безперервно для держави та без зауважень з боку бізнесу

Рисунок 2.1 – Стан роботи державної податкової служби України

2.2 Особливості механізму публічного управління Державною податковою службою України

Державне управління у сфері оподаткування є абстрактним явищем для контролюючих органів, а для платників податків – єдиним способом сприйняття ідеї та порядку її реалізації. Орієнтація на податкову зацікавленість, прозорість, готовність до координації та інші якісні характеристики сучасного державного управління стають очевидними для громадян. Відповідність вимогам кожної з форм, їх адекватне застосування дозволяють розрізнити реальний і декларований зміст державного управління [7].

Державне управління в державній податковій системі характеризується існуванням спеціалізованих дорадчих структур, що сприяють забезпеченню інтересів недержавних суб'єктів, наявністю механізмів урахування громадської думки при прийнятті підзаконних нормативно-правових актів та позиції окремих осіб у правоохоронній діяльності. Внутрішній спосіб організації управлінської діяльності — це процесуальна форма, яка встановлює програму, алгоритм діяльності, забезпечує порядок, цілеспрямований рух суб'єктів та учасників цієї діяльності для досягнення певного, наперед визначеного, бажаного результату [12].

Форми публічного управління в державній податковій системі поділяються за різними критеріями.

I. Щодо змісту є:

1.1. Процесуальна форма - правове регулювання адміністративної структури. Це відбувається в тих випадках, коли форми адміністрування, без деталізації способу взаємодії зі змістом, поділяються на процесуальні та непроцесуальні [18]. Причиною розрізнення в даному випадку є ступінь розвитку порядку;

1.2. Форми зовнішнього вираження адміністрування;

1.3. Правова форма закріплення та розвитку управління. Засобом фіксації можуть бути й інші соціальні регулятори.

II. Як результат:

2.1. Правові, які призводять до юридично значущих наслідків у державній податковій системі (притягнення до відповідальності тощо). Часто їх характеризують як такі, що призводять до конкретного правового результату або мають юридичну дію, правовий зміст у формі встановлення та застосування правових норм;

2.2. Організаційні, які не мають прямого правового значення для податкової системи держави (зустріч, обмін інформацією з іншими державними органами чи платниками податків, інформування про правила оподаткування, проведення податкових перевірок (ст. 84 Податкового Кодексу України) тощо) .

III. За характером та правовою природою форми державного устрою в системі державного оподаткування:

3.1. Видання адміністративних актів (нормативних та індивідуальних); укладання адміністративних договорів;

3.2. Вчинення інших юридично значущих дій;

3.3. Проведення організаційних заходів (зустрічі, наради, обговорення);

3.4. Виконання матеріально-технічних операцій (статистичних, довідкових, інформаційно-технологічних тощо). Перші три форми є законними, а остання - незаконною [18].

Проголошений курс на євроінтеграцію України визначає розгляд євроінтеграційних процесів як засобу об'єднання держав, що забезпечує структурну та морфологічну трансформацію сучасної системи міжнародних відносин[3, ст. 248].

Особливістю фіскальної політики Української держави в сучасних умовах є одночасне вирішення двох складних для поєднання завдань: забезпечення стабілізації та зростання рівня життя населення в майбутньому та перехід до інноваційної економіки [22].

Податковий механізм — це сукупність усіх засобів і методів організаційно-правового характеру, спрямованих на забезпечення дотримання податкового законодавства. За допомогою податкового механізму реалізується податкова політика держави, формуються основні кількісні та якісні характеристики податкової системи, її цільова спрямованість на вирішення конкретних соціально-економічних проблем.

Найважливішу роль у податковому механізмі відіграє податкове законодавство, до складу якого входить податковий механізм (рівні податкових ставок, система пільг, порядок обчислення бази оподаткування, склад об'єктів оподаткування та інші елементи, пов'язані з нарахуванням податку).

Отже, особливостями публічного управління Державною податковою службою України є процесуальна, правова та організаційна форми управління, що сприяють зменшенні тіньової економіки, збільшенню податкових надходжень до Державного бюджету та поліпшенню стабілізації економіки держави.

2.3 Запобігання корупції в Державній податковій службі України

Створення ефективної податкової системи є одним із найважливіших питань у розвитку ринкової економіки. Сфери, що фінансуються з державного бюджету, зокрема охорона здоров'я, освіта, правоохоронна діяльність, культура тощо, знаходяться в прямій залежності від функціонування податкової системи.

Незважаючи на зусилля органів влади по боротьбі з корупцією в Державній податковій службі (далі – ДПС), наявність корупції в цій службі підтверджується опитуваннями, згідно з якими її працівники часто притягуються до відповідальності за:

- підприємництво;

- незаконна допомога у веденні підприємницької діяльності (умисне ненарахування податкових зобов'язань, видача недостовірних довідок);
- зменшення розміру доплат до бюджету при проведенні документальних перевірок;
- складання відповідних актів, у тому числі про ліквідацію підприємств;
- видача патентів, ліцензій;
- невиконання вимог нормативно-правових актів ДПС України;
- підробка документів (під час роботи в податковій службі)[8].

З прийняттям нового антикорупційного законодавства питанням запобігання та протидії корупції в податкових органах приділяється все більшої уваги з боку їх керівництва. До специфічних загроз корупції можна віднести недосконалість законодавства, що залишає багато простору для суб'єктивного тлумачення закону на практиці та значну частку тіньової економіки, яка бореться за виживання, в тому числі через корупцію [5].

Велику увагу цьому питанню приділяють також Президент України та Кабінет Міністрів України. Таким чином, одним із основних напрямів реалізації Національної антикорупційної стратегії, затвердженої Указом Президента України від 21.10. 2011 р. № 1001/2011, є обмеження кількості перевірок податковими та контролюючими органами[17].

У свою чергу, Державною програмою запобігання та протидії корупції, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 28.11.2011 № 1240, визначено такі заходи:

- обмеження кількості перевірок суб'єктів господарювання податковими та іншими контролюючими органами;
- підвищення професійного рівня та проведення суворішого професійного відбору кадрів для роботи у сферах підвищеного корупційного ризику, зокрема, у податковій сфері;
- скорочення кількості формальних процедур, впровадження автоматизованої системи податкової служби електронного заповнення та

обробки податкових декларацій та інших звітних документів, перехід на повну автоматизацію роботи податкової служби;

- підвищення ефективності системи адміністрування податків;
- підвищення рівня поінформованості підприємств та громадян щодо податкових процедур [17].

Аналіз нормативно-правових актів, що регулюють сферу податкових відносин, а також корупційної ситуації в Державній податковій службі, дозволяє виділити основні блоки причин корупції в цій сфері (рис.2.2):

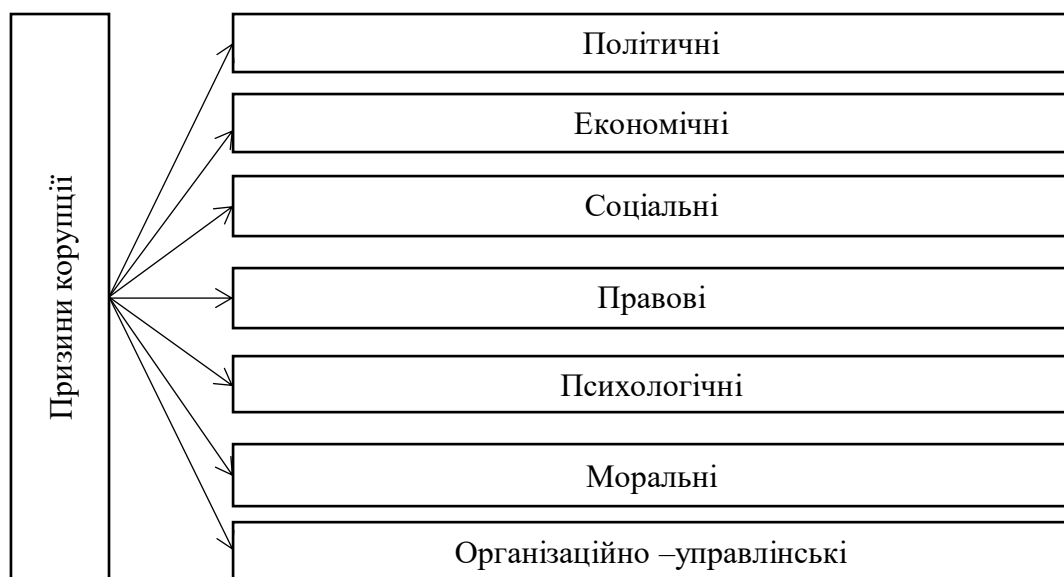

Рисунок 2.2 – Причини корупції у Державній податковій службі України

- політичні причини (відсутність належного контролю з боку місцевої влади за поведінкою посадових осіб обласних податкових органів; невпевненість чиновників різних рангів у стабільності своєї кар'єри; політична нестабільність в країні тощо);

- економічні причини (низька заробітна плата платників податків; економічна нестабільність; висока інфляція та безробіття);

- соціальні причини (виражається у падінні престижу професії податкового інспектора; корупція);

- правові причини (численні прогалини та колізії в податковому, бюджетному та іншому спеціалізованому законодавстві для податкової сфери; неузгодженість нових законів та нормативно-правових актів з питань протидії корупції як між собою, так і іншим нормативно-правовим актам; низький рівень юридичної освіти тощо);

- психологічні причини (деякі платники розглядають свою посаду та службові повноваження лише як засіб додаткового «заробітку»; атмосфера схвалення поширеної корупції платників податків тощо);

- моральні причини (низький рівень моральної освіти та моральної свідомості корупціонерів; почуття елементарної заздрості, цінності тощо);

- організаційно-управлінські причини (непослідовність кадрової політики в податкових органах; недоліки спеціальної підготовки правоохоронних органів; тощо).

На нашу думку, діяльність з виявлення корупційних правопорушень у податкових органах можна поділити на такі види [8].

Інформаційно-аналітична діяльність включає збір, узагальнення, аналіз та перевірку інформації про корупційні правопорушення у податкових органах, що надходять від громадських та комерційних організацій, фізичних осіб, публікацій у засобах масової інформації та інших джерел.

Оперативно-аналітична діяльність включає аналіз службової діяльності посадових осіб податківців з метою виявлення ознак корупційної поведінки в їх діях (бездіяльності) під час виконання службових обов'язків, пов'язаних з підвищеним корупційним ризиком:

- контроль і нагляд за дотриманням законодавства про податки і збори;
- контрольно-перевірочних заходів, передбачених податковим законодавством;

- облік та реєстрація платників податків, а також облік та реєстрація, підприємницької діяльності платників податків;

- проведення профілактичної роботи з метою запобігання вчиненню корупційних діянь, а також злочинів у сфері службової діяльності;

- вжиття заходів щодо притягнення осіб до юридичної відповідальності, які вчинили корупційні правопорушення,.

Адміністративно-кадрова діяльність передбачає виявлення особистих та майнових факторів у податкових органів та кандидатів, які претендують на роботу в податкові органи, що може сприяти конфлікту інтересів і, як наслідок, прояву корупції [8].

Цей вид діяльності передбачає наступні види діяльності:

- участь у підборі та розстановці кадрів у податковому органі, що виключає можливість просування на керівні посади та призначення на інші посади осіб, які скомпрометували себе на попередньому місці роботи;

- участь у дослідженні кандидатів, які претендують на роботу в податкові органи, у тому числі на попередні місця роботи, з метою запобігання випадкам потрапляння до податкових органів осіб, пов'язаних із злочинними структурами або схильних до правопорушень;

- перевірка достовірності та повноти інформації, наданої громадянами, які претендують на заміщення посад у податкових органах, а також дотримання вимог податкових органів щодо службової поведінки;

- аналіз дотримання податковими органами антикорупційного законодавства.

Законом України від 07.04. 2011 р. «Про засади запобігання та протидії корупції» [8] Департамент внутрішньої безпеки визначено як спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції, що здійснює заходи щодо запобігання корупції у Державній податковій службі, на виробничих підприємствах, установах та організаціях, що належать до сфери управління ДПС України.

Таким чином, узагальнюючи результати нашого дослідження, зазначимо, що корупцію у сфері оподаткування не можна недооцінювати, але й не слід перебільшувати. На нашу думку, цей вид корупції є специфічним, а тому потребує відповідних спеціальних заходів для боротьби з ним. Зрозуміло, що профілактичні заходи є більш доцільними та ефективними,

ніж прямий контроль, і індивідуальній профілактиці слід приділяти велике значення.

Окреслимо декілька основних напрямків запобігання та протидії корупції в податкових органах на сучасному етапі.

По-перше, необхідно докласти зусиль, щоб мінімізувати ситуації, в яких все залежить від особистого рішення інспектора, ревізора, слідчого податкової міліції. Прикладом є впровадження автоматизованої системи виявлення тіньової економіки. Вона побудована таким чином, що інспектор не може замовити перевірку будь-якого підприємства на свій вибір. Він працює з тими, які надає пошукова система, яка визначає податкові ризики [17].

По-друге, необхідно зменшити кількість контактів між інспектором і платником, розвинути дистанційні сервіси, зменшити кількість та спростити формальні процедури.

По-третє, структура управління податковою службою повинна мати чітке розмежування послуг та контроль за платниками податків. Супервайзери повинні бути мінімальними, компактними та ефективними. З іншого боку, сервісні структури необхідно розвивати та інтегрувати.

По-четверте, скорочення документації та термінів її обробки. Форми документів повинні бути простими і зрозумілими, їх заповнення - простими. Цього року, наприклад, форму реєстрації платника ПДВ скоротили з десяти сторінок до трьох, а термін подачі заявки суворо обмежено шістьма днями.

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВОЮ СЛУЖБЮ УКРАЇНИ

3.1 Процес модернізації Державної податкової служби України

Податкова система є безумовним атрибутом держави. За весь час свого існування суспільство не винайшло жодної реальної альтернативної мотивації, яка б полегшувала сплату податків, крім застосування заходів державного впливу на платника. Усі пошуки в цьому напрямку зводилися переважно до визначення найбільш оптимальних співвідношень оподаткованого доходу та податків залежно від етапу розвитку держави, а також використання різноманітних систем і моделей стимулювання та розвитку конкретних галузей, соціальних програм тощо.

У рамках реалізації пріоритетних завдань концепції розвитку державного управління Уряд України запровадив реформу податкової системи, а в її рамках – модернізацію ДПС, спрямовану насамперед на перехід від фіскальної системи до заохочувальної і регулятивної системи [14].

Метою модернізації є, насамперед, перетворити ДПС України на провідний орган загальнодержавного значення на європейському рівні, створити нову атмосферу взаєморозуміння та довіри між державою та громадянами з питань оподаткування, створити нові партнерські відносини між податковими органами та платниками податків. принципи доброчесності, прозорості, неупередженості та законності.

Модернізація ДПС України передбачає комплекс ретельно підготовлених заходів оперативного, організаційного та управлінського змісту для підвищення інституційної спроможності вітчизняної податкової служби, що сприятиме стійкому економічному зростанню, підвищенню та максимальному розвитку підприємництва та економіки. України в цілому.

Результатом реалізації Програми модернізації стане перетворення ДПС України на принципово нову податкову службу європейського зразка, що прискорить процес інтеграції України до Європейського Союзу.

Вагомим внеском ДПС України в економічний розвиток держави є забезпечення безумовного виконання податкових зобов'язань платниками податків при збереженні раціонального рівня видатків на утримання ДПС України. Для досягнення цієї мети доцільно активізувати три основні напрямки [13] –рис. 3.1:

Рисунок 3.1 – Умови модернізації ДПС України

- 1) забезпечення повного та своєчасного стягнення всіх податків, зборів та обов'язкових платежів, визначених чинним законодавством України;
- 2) завоювання довіри вітчизняного суспільства шляхом підвищення прозорості, компетентності та неупередженості ДПС України;
- 3) формування високопрофесійної, максимально активованої, інформаційно забезпеченої податкової служби України шляхом розробки та впровадження програми повної комп'ютеризації ДПС та максимальної автоматизації всіх процесів адміністрування податків.

У рамках Програми модернізації ДПС України планується створити потужну систему надання послуг платникам податків. Оперативна функція стягнення буде застосовуватися без припинення господарської діяльності підприємства на основі ефективної системи обліку заборгованості, строків їх

сплати, перевірки достовірності інформації, наданої платником, моніторингу фінансового та матеріального стану підприємства та боржників.

Для підвищення ефективності перевірок слід використовувати процедури, засновані на оцінці ризиків ухилення від сплати податків; повний та своєчасний доступ до даних митної служби, банківської справи, служб МВС, ДАІ, страхування, СБУ, зовнішньоекономічної служби; розширена та детальна інформація про великих платників податків тощо.

Одним із завдань модернізації аудиту є впровадження галузевого принципу організації документальних перевірок. Основними аспектами модернізації звернень є запровадження прозорих, неупереджених, стандартних процедур розгляду скарг, удосконалення практики узагальнення досвіду розгляду скарг для виявлення та запобігання помилок у діях ДПС України, істотне скорочення часу реагування, створення і здійснення внутрішньої підтримки. вирішення проблем платників податків, які не задоволені рівнем обслуговування, а також удосконалення практики судового розгляду [13].

Аналіз економічної доцільності Програми модернізації Державної податкової служби з високою ймовірністю свідчить про її реальну економічну ефективність та можливість повного повернення до Державного бюджету України коштів, витрачених на Програму.

Основними очікуваними результатами Програми модернізації ДПС є:

- 1) постійне збільшення надходжень до бюджету;
- 2) зменшення податкового боргу та випадків ухилення від сплати податків;
- 3) легалізація господарської діяльності суб'єктів господарювання;
- 4) досягнення прозорості податкової системи;
- 5) державна підтримка податкової служби;
- 6) підвищення рівня добровільної сплати податків;
- 7) скорочення тіньового сектору економіки;
- 8) справедливий розподіл податкового тягаря між платниками податків;

9) зниження витрат на адміністрування податків.

Рисунок 3.2 – Здобутки скорочення заходів контролю ДПС України

Рисунок 3.3 – Боротьба с корупцією ДПС України

Рисунок 3.4 – Зменшення податкового боргу та випадків ухилення від сплати податків ДПС України.

Рисунок 3.5 – Структура ДПС України.

3.2 Модернізація інформаційної системи Державної податкової служби України

Державна податкова служба України за підтримки Світового банку реалізує проект «Програма модернізації ДПС України. Завдяки розробці низки базових проектних документів: 19 описів технологічних функціональних процесів (бізнес-процесів), концепцій створення центру обробки документів, телефонного центру, веб-порталу аналітична система державної податкової служби[19].

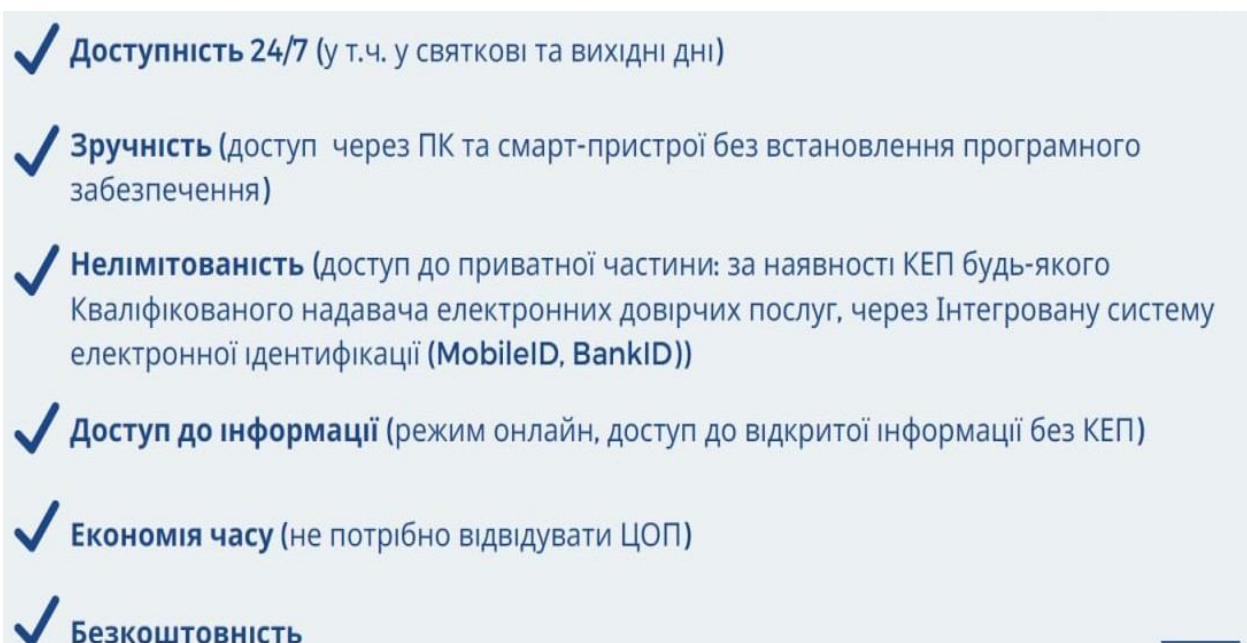

Рисунок 3.6 – Електронний кабінет ДПС України

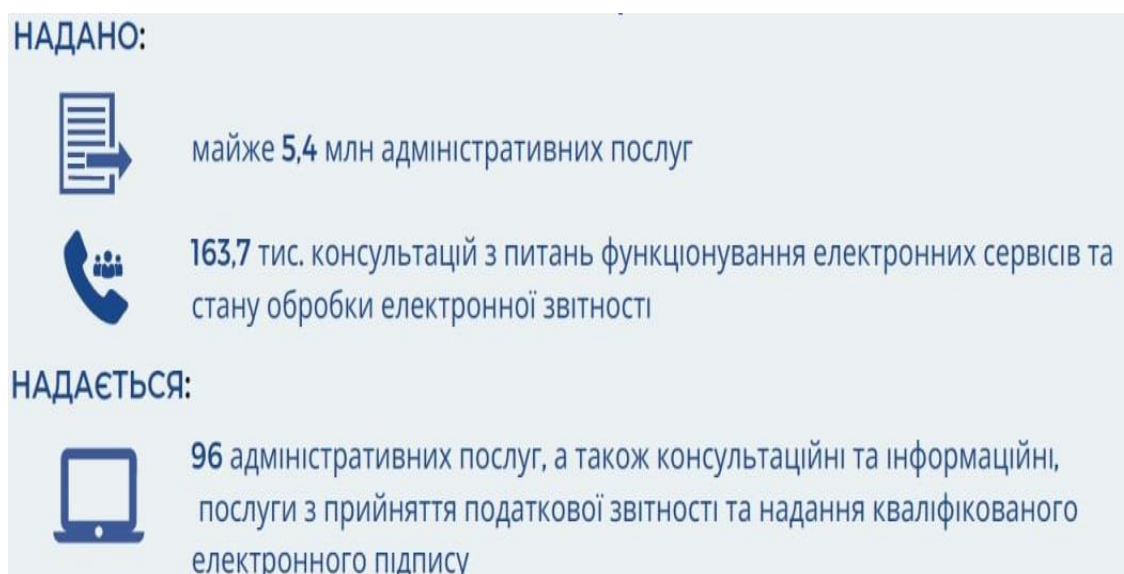

Рисунок 3.7 – Збільшення надання послуг ДПС України

Рисунок 3.8 – Збільшення прийому електронних накладних ДПС України

Рисунок 3.9 – Збільшення прийому електронних накладних ДПС України

Рисунок 3.10 – Збільшення прийому електронних накладних ДПС України

Рисунок 3.11 – Модернізація ДПС України

Рисунок 3.12 – Модернізація в майбутньому ДПС України

Отже, модернізація інформаційної системи Державної податкової служби України полягає у поліпшенні зворотнього зв'язку між податковими органами та платниками податків і включає єдину інформаційну систему, централізацію даних, єдиний веб портал ДПС, корпоративну мережу, що значно зменшує корупційні ризики у податкових органах.

ВИСНОВКИ

Забезпечення плідної співпраці органів державної влади з системою місцевого самоврядування є дуже важливим завданням удосконалення системи державного управління в Україні, оскільки на сьогодні існує багато проблем, пов'язаних із перетином їх функціональних сфер на місцевому рівні управління. Вони представляють. Ці механізми мають бути достатньо гнучкими, враховуючи можливість широкого кола проблемних ситуацій, які їм необхідно вирішити, щоб не було потреби постійно змінювати їх залежно від ступеня конфлікту між різними органами влади та місцевою владою.

Нормативно-правове регулювання ДПС України базується на низці нормативно-правових актів різної юридичної сили, зокрема: Конституції

України, Європейських договорів України, затверджених Верховною Радою України, законах України, актах Президента України.

Створення ефективної податкової системи є одним із найважливіших питань у розвитку ринкової економіки. Сфери, що фінансуються з державного бюджету, зокрема охорона здоров'я, освіта, правоохоронна діяльність, культура тощо, знаходяться в прямій залежності від функціонування податкової системи.

Основними очікуваними результатами Програми модернізації державної податкової служби є:

- 1) стабільне збільшення надходжень до бюджету;
- 2) зменшення податкового боргу та випадків ухилень від сплати податків;
- 3) легалізація економічної активності суб'єктів підприємництва;
- 4) досягнення прозорості податкової системи;
- 5) підтримка податкової служби громадськістю;
- 6) зростання рівня добровільної сплати податків;
- 7) зменшення тіньового сектора економіки;
- 8) справедливий розподіл податкового тягаря між платниками податків;
- 9) зменшення вартості адміністрування податків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80>.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755–VI. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/go/2755-17>.
3. Органи місцевого самоврядування: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/card/280/97-%D0%B2%D1%80/page2>.
4. Положення про ДФС України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 № 236. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>
5. Актуальні проблеми протидії корупції в органах ДПС України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/attentions/id/116>.
6. Білик О.І., Лукашевська У.Т. Сутність, значення та розвиток публічного механізму [Електронний ресурс] / О.І. Білик, У.Т. Лукашевська // Економіка і суспільство. 2017. №12 С. 177 – 180 Режим доступу: http://economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/28.pdf
7. Греца С.М. Правовий статус суб'єктів адміністрування податку на додану вартість. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2016. Вип. 40 (1). С. 145–147.
8. Дедекаєв В. Детермінанти корупції в податкових органах України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://soskin.info/ea/2008/3-4/200802.html>.
9. Державне управління: [словник-довідник] / за загл. ред. В.М. Князева, В.Д. Бакуменка. К. : Вид-во УАДУ, 2012. С. 116–117
10. Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади [Текст]: навч. посіб. / за заг. ред. Нижник Н. Р., Олуйка

В. М. Львів: Видво Національного університету “Львівська політехніка”, 2017. 352 с

11. Енциклопедія державного управління [Текст]: у 8 т. Т. 1: Теорія державного управління / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.- редкол.: Ю. В Ковбасюк (голова) [та ін.]. К.: НАДУ, 2011. 747 с.

12. Ісаєнко І.А. Європейські підходи до функціонування механізмів публічного управління [Електронний ресурс] / Ісаєнко І.А. // Інвестиції: практика та досвід. 2018. № 5. С. 114 – 117. Режим доступу: http://www.investplan.com.ua/pdf/5_2018/32.pdf

13. Костенко Ю.О. Нове в податковому адмініструванні України. Правничий часопис Донецького університету. 2019. № № 1–2. С. 135–141.

14. Костенко Ю.О. Податкова реформа: деякі аспекти адміністрування податків та зборів. Наука і правоохорона. 2018. № 4. С. 76–81.

15. Левицька С. О. Податковий менеджмент на макрорівні: вітчизняна та міжнародна практики впровадження: наук. записки Національного ун-ту «Острозька академія» / С. О. Левицька, А. Ф. Цимбалюк. 2018. Вип. 16. С. 69–76.

16. Логвин А.В. Аналіз сучасного стану нормативно-правового регулювання адміністрування податків в Україні. Правова позиція. 2017. № 1. С. 163–173.

17. Машковська І.Л. Окремі питання протидії корупції в органах Державної податкової служби України // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2019. № 22. С. 103-108.

18. Медведєв М.Ю. Щодо класифікації суб'єктів публічного адміністрування в податковій системі України. Право та інновації. 2017. № 4. С. 96–102.

19. Модернізація державної податкової служби України. Навчальний посібник для працівників ДПС Тернопільської області. Тернопіль: ДПА в Тернопільській області, 2018. 38с. Режим доступу: <http://www.geum.ru/next/art-27237.php>
20. Нагаєв В.М. Публічне адміністрування: електронний навчальний посібник / В.М. Нагаєв. Х.: ХНАУ, 2018. 278 с.
21. Скапоущенко О.Д. Правові засади порядку електронного адміністрування податків в Україні. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2017. Вип. 3. С. 40–50
22. Федорчак О. В. Класифікація механізмів державного управління / О. В. Федорчак // Демократичне врядування [Електронний ресурс]. 2018. № 1. — Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/DeVr/2018-01/O_Fedorchak.pdf